

1. SAMENVATTING

1.1 Achtergrond en Doel

PROJECT - Meerjarenplan 2020-2025 Dilbeek

DOEL - Deze bevraging werd uitgevoerd in het kader van de voorbereiding van het meerjarenplan 2020-2025. Elke gemeente stelt tijdens het eerste jaar van een legislatuur een meerjarenplan op voor de komende 5 jaar. Men beslist waar de prioriteiten liggen, wat men gaat doen, men voorziet de budgetten volgens de regels van de Vlaamse regering, dan worden de plannen voorgelegd aan adviesraden, gestemd in de gemeenteraad, om dan helemaal klaar te zijn voor de uitvoering vanaf begin volgend jaar.

Als deel van de voorbereiding van een meerjarenplan wordt er een externe omgevingsanalyse gemaakt die een aantal externe bronnen onderzoekt als input voor het meerjarenplan. Daarbij hoort ook de participatie van de inwoners. De gemeente Dilbeek koos ervoor om daar sterk op in te zetten. Om de burgers breed te kunnen raadplegen, werd er geopteerd voor een online bevraging, die ook schriftelijk of onder begeleiding kon ingevuld worden. De verspreiding gebeurde met de hulp van verenigingen en doelgroepwerking.

Het doel van deze bevraging is om de burgers te betrekken bij het uitwerken van de grote krijtlijnen uit het bestuursakkoord en de plannen van de gemeente. We zochten meer bepaald naar de mening van de burgers bij het stellen van prioriteiten en naar kanttekeningen en nuanceringen.

De bevraging is bijgevolg geen allesomvattende bevraging over Dilbeek. De vragen zijn opgesteld vanuit het bestuursakkoord en de thema's voor een beleidsplan.

Deze vragenlijst kwam tot stand in samenwerking met enerzijds een projectteam van medewerkers van de gemeente, anderzijds een klankbordgroep uit de politiek, adviesraden en verenigingen.

1.2 Verloop

PROCES - De bevraging kwam tot stand in samenwerking met een projectgroep van medewerkers uit veel teams van de groep Dilbeek. Met de eerste versie van de bevraging gingen we aan de slag in een workshop met een klankbordgroep, die was samengesteld uit gemeenteraadsleden, medewerkers van de gemeente, mensen uit adviesraden, verenigingen en andere geëngageerde burgers. Tijdens deze participatieve sessie konden deelnemers opmerkingen geven over de vragen en de inhoud. De vragenlijst werd vervolgens bijgesteld alvorens hem te verspreiden naar de Dilbekenaar.

De bevraging had 6 secties:

1. Wie ben je? Hier kon de deelnemer aangeven wat zijn of haar link is met Dilbeek en kon men kiezen welke van de 5 volgende secties men wilde beantwoorden
2. Mobiliteit
3. Sociaal en levendig Dilbeek
4. Aangenaam wonen in Dilbeek
5. Klimaat in Dilbeek
6. Dienstverlening aan de burgers

Alle Dilbekenaren werden uitgenodigd om aan de online bevraging deel te nemen via verschillende kanalen: de website van de gemeente, social media, infoblad van de gemeente, wijkplatform HOPLR, etc..

We kozen bewust voor een vrije uitnodiging, zodat iedereen die dat wilde ook kon deelnemen. De

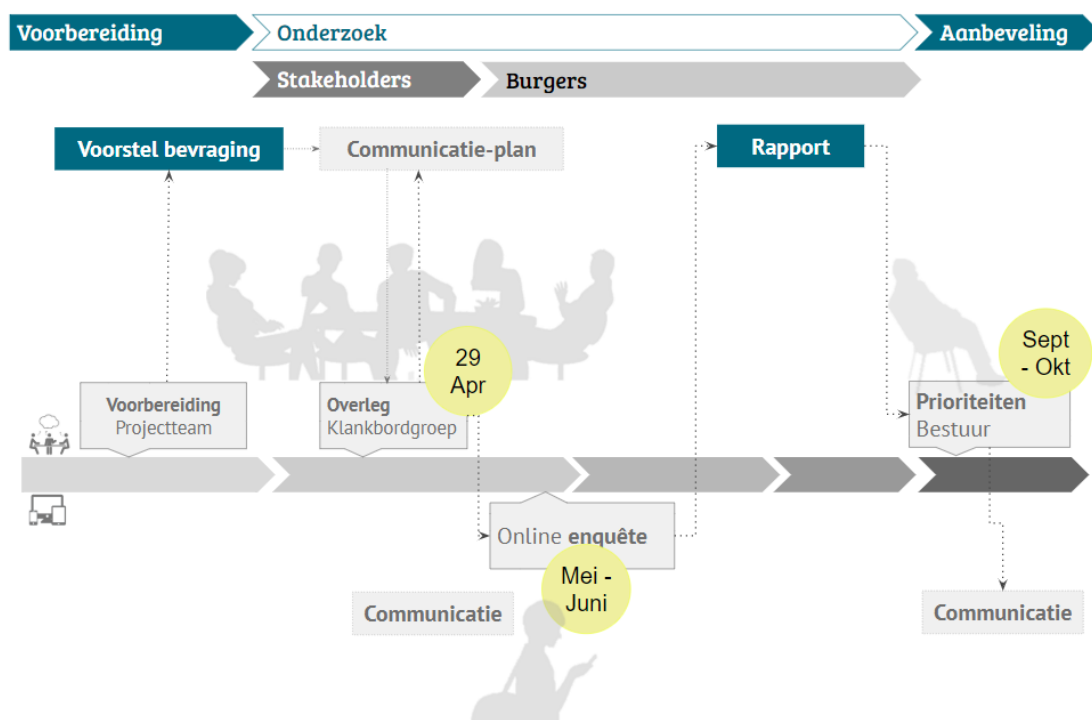
uitnodigingen werden verspreid via de kanalen van de gemeente Dilbeek en via de adviesraden en de verenigingen.

De deelnemers konden anoniem deelnemen, maar ook vrijblijvend hun e-mailadres achterlaten om verder geïnformeerd te worden of te participeren in latere initiatieven.

Het schema hieronder geeft een overzicht van het proces.

Op 16 mei 2019 werd de bevraging geopend. Ze bleef tot 30 juni 2019 beschikbaar. Er werden 1744 inzendingen verzameld.

In september op "De dag van de Dilbekenaar" worden de resultaten van de bevraging tentoongesteld, zodat iedereen de kans krijgt om ze op een laagdrempelige manier in te kijken.

Overzicht Participatieproces Meerjarenplan Dilbeek

1.3 Wie nam deel, voor welke onderwerpen?

We kregen 1744 antwoorden, waarvan:

- Iets meer vrouwen dan mannen (54%/46%)
- Vrij goed verdeeld tussen 18 en +75 jaar.
- Zowel alleenstaanden als samenwonend/gehuwd, met en zonder kinderen.
- 90% van de deelnemers woont in Dilbeek, anderen hebben een band via hun werk (bv. medewerkers van de gemeente), een vereniging, vrijetijdsbesteding of familie
- Deelnemers uit alle 10 wijken, de grootste aantallen (230) uit Dilbeek centrum en Itterbeek, het kleinste (38) uit Paloke
- Zowel recente inwoners (2% wonen minder dan een jaar in Dilbeek) maar hoofdzakelijk (81%) wie er al meer dan 10 jaar woont
- 92% Nederlandstaligen en 8% anderstaligen

De deelnemers konden kiezen over welke onderwerpen ze de vragen wilden beantwoorden. Vooral Mobiliteit (1219 inzendingen), Aangenaam wonen in Dilbeek (1105 inzendingen) en Sociaal en levendig Dilbeek (976 inzendingen) waren duidelijk de belangrijkste. Maar ook Klimaat in Dilbeek (648 inzendingen) En Dienstverlening aan de burger (685 inzendingen) kregen belangrijke aandacht.

1.4 Hoe goed is de Dilbekenaar geïnformeerd? Via welke kanalen?

Hieronder een voorbeeld hoe de vragen in de bevraging erg visueel en daardoor makkelijk toegankelijk waren.

Voel je je goed geïnformeerd over het beleid van Dilbeek? *

(1: helemaal niet tot 5: erg goed geïnformeerd)

Meer dan 40% voelt zich goed (4) tot erg goed (5) geïnformeerd. 15% voelt zich niet goed geïnformeerd (score 1 of 2).

Men informeert zich vooral via "Dilbeek Info", de website en de Facebookpagina van Dilbeek. Om beter geïnformeerd te zijn, vraagt men om de sociale media van de gemeente meer te promoten en de website beter te structureren.

1.5 Resultaten Mobiliteit

De deelnemers verplaatsen zich vooral met de auto, 1 op 6 heeft de fiets als hoofdvervoermiddel.

Ze zijn **bezorgd over de veiligheid van fietsers, voetgangers en vooral over kinderen** zonder begeleiding in het verkeer. 55-60% van de deelnemers vindt het onveilig voor deze groepen.

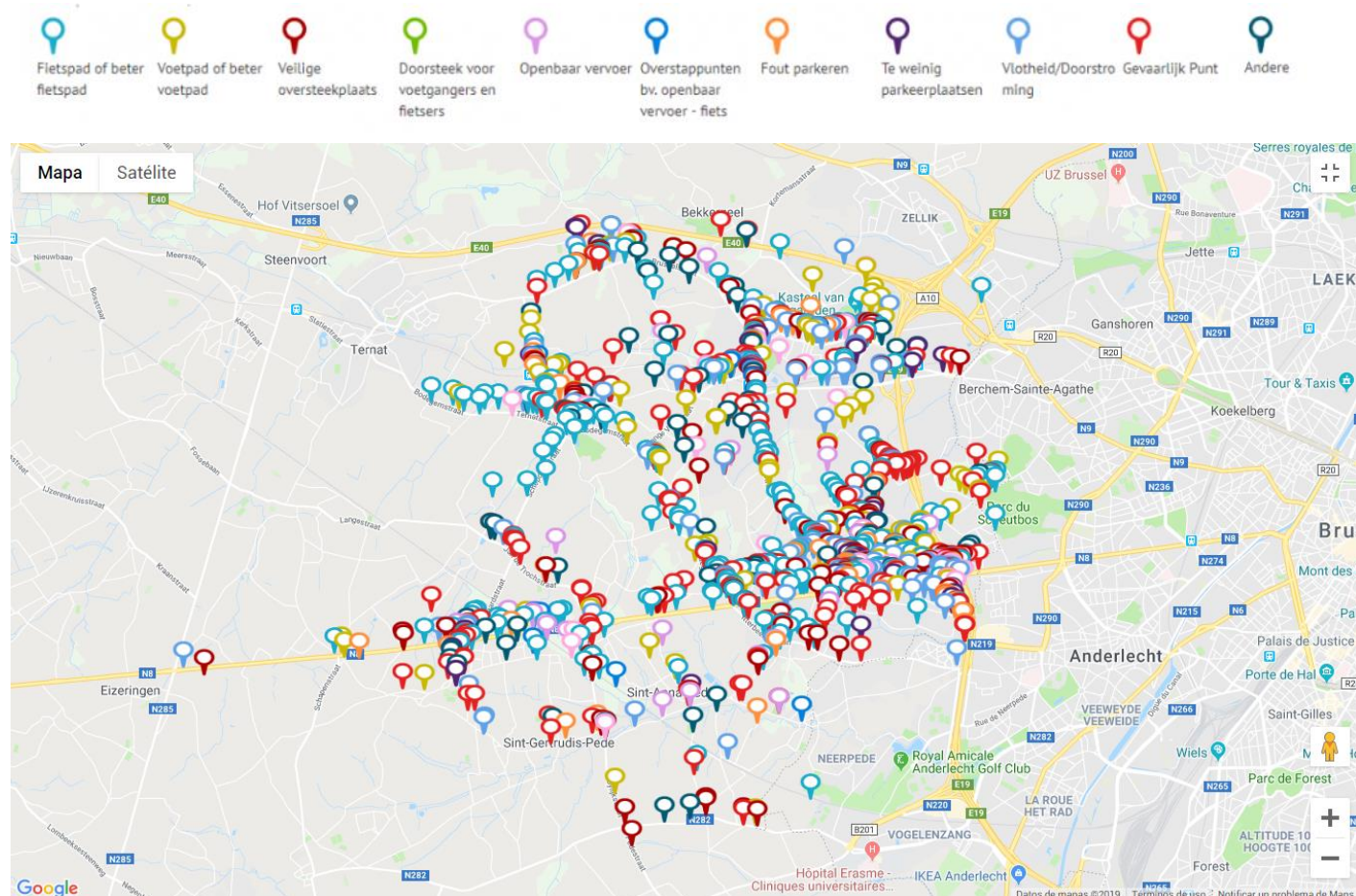
1 op 3 deelnemers is niet tevreden met de **doorstroming** in Dilbeek.

28% vindt dat het **openbaar vervoer** beter moet. Van wie zelf het openbaar vervoer gebruikt, vindt meer dan de helft dat het beter moet.

De topprioriteiten voor mobiliteit zijn:

- Betere fietspaden
- Betere voetpaden
- Veilige schoolomgeving

Deelnemers konden ook aandachtspunten op een kaart zetten (zie de kaart hieronder). We kregen in totaal 1072 aandachtspunten, vooral Fietspad of beter fietspad (251 punten), Gevaarlijke punten (244 punten), Vlotheid/Doorstroming (133 punten), Veilige Oversteekplaats (110 punten), Voetpad of beter voetpad (97 punten)

In dit rapport staan detailkaarten per thema, ze zijn ook online raadpleegbaar voor details.

De deelnemers vinden dat de gemeente moet samenwerken met de scholen, met de inwoners zelf en met experts om de mobiliteit aan te pakken.

235 deelnemers willen graag verder meewerken rond de verschillende mobiliteitsonderwerpen.

1.6 Resultaten Sociaal en Levendig Dilbeek

1.6.1 Sociaal

Is Dilbeek op de goede weg als een warme en sociale gemeente? *

(1: helemaal niet tot 5: helemaal)

53% van de deelnemers antwoordt 4 of 5, minder dan 10 % 1 of 2. De deelnemers zijn duidelijk positief over het warme en sociale aspect van de gemeente. Dat beeld is redelijk gelijklopend doorheen alle wijken.

85% van de deelnemers vinden het belangrijk om **sociaal contact** te hebben met anderen in Dilbeek en hebben dat vooral met hun **buren en mensen in hun straat**. De taal kan hier soms een barrière zijn.

Buren zijn (naast vrienden en familie) ook degenen bij wie men terecht kan als men hulp nodig heeft. 1 op 5 inwoners heeft het gevoel niemand te hebben bij wie ze terecht kunnen. Bij de senioren van 65+ zegt meer dan 30% niet bij iemand terecht te kunnen.

De belangrijkste manier om in contact te komen met andere Dilbekenaren is op straat en - voor de senioren - via het verenigingsleven. Voor wie kinderen heeft is contact aan de schoolpoort een grote bron van sociaal contact.

Van de welzijnsvoorzieningen is vooral het OCMW het beste bekend, maar ook de VDAB en Kind en Gezin zijn goed gekend. De naam Welzijnspunt is nog niet goed gekend.

Voor welke doelgroepen nog een tandje bijsteken?

Vooral voor de (alleenstaande) ouderen en de nieuwe inwoners mag de gemeente zich extra inzetten. Maar ook de ouders (ouders en alleenstaande ouders samen) en jeugd (kinderen en jongeren samen) vormen belangrijke groepen.

Om die doelgroepen te laten aansluiten bij hun buurt dient er vooral ingezet te worden op **wijkactiviteiten, zitbanken en ontmoeting**. Die bevinding bevestigt de nood aan contacten met burens en in de straat.

Speciale aandachtspunten

- Voor volwassenen en ouderen vraagt men vooral in te zetten op betaalbaar en zelfstandig wonen.

- Voor de jeugd zijn de belangrijkste aandachtspunten onderwijs en beschikbare speelruimte:
 - Voldoende capaciteit, vooral in het secundair onderwijs
 - Inschrijvingssysteem zodat kinderen maximaal in eigen buurt kunnen naar school gaan (ook erg positief voor mobiliteit) - dus voorrang voor inwoners bij inschrijvingen
 - Meer flexibiliteit en afstemming van school en naschoolse opvang moet het makkelijker maken voor alleenstaande ouders en dubbelverdieners om werkuren te combineren met opvang voor de kinderen.
 - Meer speelruimte in alle wijken
 - Onderhoud van de speeltuigen, er lijken er veel in slechte staat.

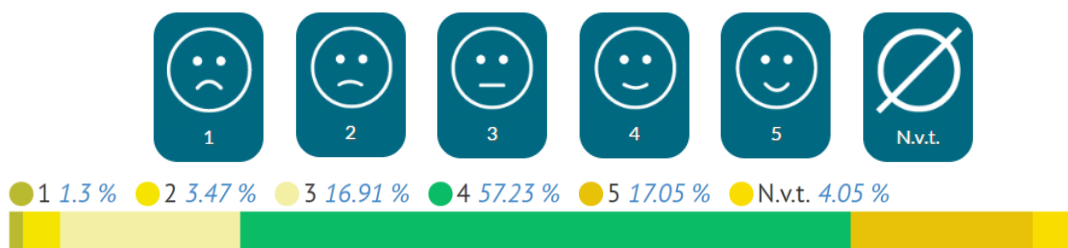
1 op 3 ouders zegt dat hun kind geen lid is van een vereniging. Om dat te verhelpen vraagt men:

- Een breder aanbod, vooral voor jonge kinderen (4-10 jaar)
- Meer informatie over het aanbod

1.6.2 Cultuur

Organiseert de gemeente volgens jou genoeg activiteiten rond cultuur? *

(1: ontevreden tot 5: helemaal tevreden)

De meeste deelnemers (74%) zijn tevreden met het aantal activiteiten, 5% niet. Deelnemers zien nieuwe activiteiten liefst in het Cultuurcentrum Westrand, daarnaast ook in gemeenschapslokalen en buurthuizen.

Volgens de deelnemers zijn de belangrijkste prioriteiten m.b.t. het cultuurcentrum en de bibliotheek enerzijds het vrijetijdsaanbod toegankelijker maken en anderzijds een eigen buurthuis in elke deelgemeente. Daarnaast is duurzame en veilige mobiliteit naar de activiteiten ook erg belangrijk.

1.6.3 Sport en beweging

Het merendeel (53,81%) van de deelnemers sport graag in zijn vrije tijd. Wandelen, fietsen en lopen zijn de populaire sporten in de gemeente.

We peilden ook naar de tevredenheid over de sportinfrastructuur, zowel op binnen- als buiten.

Ben je tevreden met de sportinfrastructuur (binnenterrein) in Dilbeek?

(1: helemaal niet tevreden tot 5: helemaal tevreden)

1 2.66 % 2 6.15 % 3 28.57 % 4 41.03 % 5 7.81 % N.v.t. 13.79 %

De meeste deelnemers zijn neutraal of tevreden ten opzichte van de binnensportinfrastructuur. De 9% ontevreden deelnemers hebben het vooral over nood aan restauratiewerken van bv. het zwembad en sporthallen in Schepdaal, Groot-Bijgaarden en Itterbeek. Ook het tekort aan sporthallen, bv. in Dilbeek, en het tekort aan tennisbanen binnen.

Ben je tevreden met de sportinfrastructuur (buitenterrein) in Dilbeek?

(1: helemaal niet tevreden tot 5: helemaal tevreden)

1 1.49 % 2 3.81 % 3 26.99 % 4 44.87 % 5 8.44 % N.v.t. 14.4 %

De meeste deelnemers zijn tevreden of neutraal over buitenterreinen. De 5% ontevreden deelnemers willen meer ruimte voor jongeren en betere fiets- en voetpaden om de populaire sporten lopen, fietsen en wandelen veilig te kunnen beoefenen.

Voor investeringen i.v.m. sportinfrastructuur is een multifunctionele sporthal en zwembad iets belangrijker dan de buitenterrein sporten.

De meeste sporten vooral **individueel** (72,57 %) en zijn ook tevreden met hoeveel ze sporten en ook met het aanbod aan sportclubs in Dilbeek. De 8% deelnemers die meer aanbod willen in sportclubs vragen vooral om aanbod voor jongere kinderen.

Voor wie zou Dilbeek echt een extra inspanning moeten doen op vlak van sport en beweging?

Er is aandacht nodig voor alle groepen maar bovenal voor kwetsbare inwoners, inwoners met een fysieke beperking en ouderen. Hierbij kwam ook de opmerkelijke kanttekening naar boven: "Sport niet in doelgroepen opdelen, werkt isolerend." Bij het werk om doelgroepen sportief te activeren moet men ook uitwerken hoe inclusiviteit binnen sport geïntegreerd kan worden.

Hoe kan Dilbeek inwoners helpen om meer te sporten en bewegen?

Er is vooral nood aan wandelroutes, speeltuinen en pleintjes die dagelijks toegankelijk zijn. Fietsroutes scoren hier hoog en worden ook elders vaak gevraagd, vooral in de vorm van goede fietspaden, bv. tussen de woonkernen.

Samenwerken - 98 deelnemers willen graag verder betrokken worden bij het uitwerken van het sportbeleid

1.7 Resultaten Aangenaam wonen in Dilbeek

Woon je graag in Dilbeek? *

(1: niet graag tot 5: erg graag)

1 1.07 % 2 2.67 % 3 11.48 % 4 45.39 % 5 36.85 % N.v.t. 2.54 %

De meeste deelnemers (82%) wonen graag of heel graag in Dilbeek en zijn ook tevreden over de leefbaarheid van hun buurt (67%).

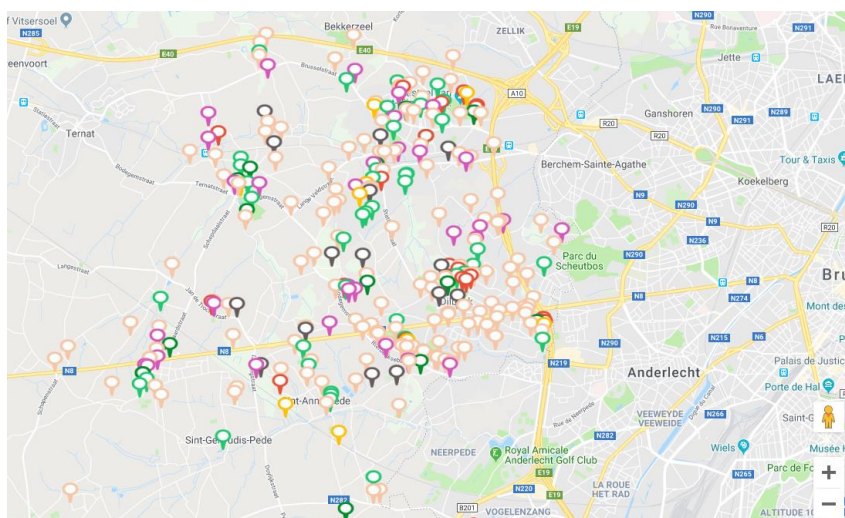
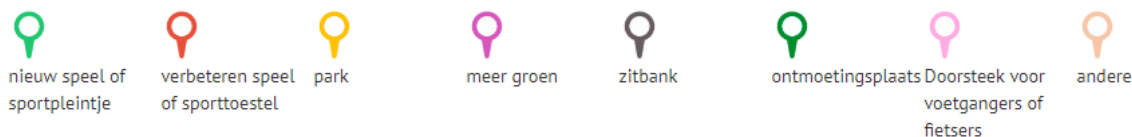
Deelnemers die graag in Dilbeek wonen, zijn tevreden over de **goede verbindingen, het landelijke karakter en de nabijheid van scholen**. Verder beschouwen deelnemers de **dorpsfeer**, het **Nederlandstalige karakter** en het **cultureel centrum** als troeven om in Dilbeek te wonen.

Daartegenover staan de **onbetaalbare woningen, het gebrek aan netheid, geluidsoverlast** van burens, **sluipverkeer** en tekort aan groen. Al deze factoren (behalve onbetaalbare woningen) worden ook als **hinderlijk voor de leefbaarheid** ervaren.

Om de leefbaarheid te verbeteren rekenen de deelnemers op de gemeente, maar ook op de buurtbewoners zelf. Ze willen ook **zelf meewerken** aan leefbaarheid. Zo zijn bv. 2 op 3 van de mensen die te weinig groen ervaart, bereid om mee te werken aan vergroening in hun buurt.

Deelnemers konden verder ook aandachtspunten en acties op een kaart zetten (zie de kaart hieronder). We kregen in totaal 297 punten:

Nieuw speel- of sportpleintje (42 punten), nieuw speel- of sporttoestel (20), Park (9), Meer groen (32), Zitbank (15), Ontmoetingsplaats (15), Doorsteek voor fietsers of voetgangers (36), Andere (146). De 'Andere' gaan vooral over netheid, verkeer en geluid en trillingen.

In dit rapport staan detailkaarten per thema, ze zijn ook online raadpleegbaar voor details. De grootste aandachtspunten zijn het verkeer, kwaliteit van de stoepen, netheid en geluidsoverlast van vliegtuigen.

Onder het thema aangenaam wonen vroegen we ook **welke acties nodig zijn om oudere inwoners langer in hun vertrouwde omgeving te laten wonen**. Hieruit blijkt dat Dilbeek vooral ondersteuning dient te bieden om **woningen aan te passen aan de nieuwe noden, hulp in het huishouden en hulp met administratie**. **Activiteiten** in de buurt organiseren en vervoer via de mindermobielen centrale scoren ook hoog.

1.8 Resultaten Klimaat in Dilbeek

We peilden eerst bij de deelnemers of ze vonden dat Dilbeek voldoende inspanningen levert om tegen 2020 minder CO2 uit te stoten.

Doet Dilbeek volgens jou voldoende inspanningen om tegen 2020 20% minder CO2 uit te stoten? *

(1: helemaal niet tot 5: helemaal)

De antwoorden zijn verdeeld:

- 33% of 1 op 3 deelnemers vindt men niet genoeg inspanningen doet (score 1 of 2)
- 45% is neutraal of heeft geen mening
- 22% vindt van wel (scores 4 tot 5)

Bij de vergelijking per leeftijd valt wel op dat de jongeren veel minder tevreden zijn dan de ouderen. In de groep 18-25 is meer dan de helft niet tevreden en is maar een fractie tevreden.

Maar in het algemeen is **iedereen (86%) het er mee eens dat Dilbeek haar inwoners tegen de gevolgen van de klimaatverandering moet beschermen**. Meer concreet zijn deelnemers vooral bezorgd over mogelijk watertekort en bodemerrosie. Maar 50% van de deelnemers kozen ook voor de thema's hitte en overstroming (200 antwoorden op 420 deelnemers in deze sectie) als aandachtspunt voor de gemeente.

Uit de resultaten blijkt verder dat de deelnemers vinden dat Dilbeek rond volgende thema's moet werken om de CO2-uitstoot op het grondgebied te beperken:

- **Mobiliteit** waarbij hier o.a. de vraag groot is naar meer fietspaden/-straten, meer openbaar vervoer en deelmobiliteit
- **Hernieuwbare energie** waarbij hier de vraag naar zonnepanelen en windmolens heel groot is
- **Natuur** waarbij deelnemers meer groen en bomen wensen, vooral inzetten op meer openbaar groen en meer privé natuur zoals diverse tuinen.

Daarbij willen 138 deelnemers ook verder betrokken worden bij de uitwerking van klimaatactie(s).

Met de vraag "**Moet de gemeente in haar werking een voorbeeldfunctie opnemen op vlak van het klimaatbeleid? Vul een of meer antwoorden aan...**" wilden we zien wie helemaal voor klimaatactie (Ja

want...) als wie toch een kritische noot plaatst (Ja maar...) of helemaal niet warm loopt van klimaatactie (Nee, alleen maar als...)

De grote meerderheid antwoordde met **"Ja want..." (163 keer)**, gevolgd van **"Ja maar..." (39 keer)** en **"Nee, alleen maar als..." (9 keer)**. De tekstantwoorden waarin deelnemers hun mening hierover motiveren zijn in de sectie "Klimaat in Dilbeek" en in bijlage terug te vinden.

Daarnaast zien de deelnemers niet enkel een **grote rol voor de gemeente en zichzelf (inwoners) maar ook voor ondernemers en nutsmaatschappijen** (energie, openbaar vervoer, water en riolering) om klimaatactie(s) te realiseren. Een kwart van de deelnemers geeft ook **verenigingen, belangenorganisaties en het onderwijs** als partners aan.

Belemmering voor een doortastend klimaatbeleid zijn volgens de deelnemers vooral **gewoontegedrag en gebrek aan bewustzijn**, naast het **conflict tussen korte en lange termijnvisie en gebrek aan een gemeenschappelijke visie en afstemming tussen de overheden**.

Durven, expertise, samenwerking, sensibilisering en handhaven van beslist beleid zijn de sleutels om deze barrières te overwinnen.

We vroegen ook welke 3 woorden het best passen bij een slogan voor klimaatactie in Dilbeek. De top 4 was **"Duurzaam"** (meer dan de helft van de deelnemers koos dit), **"Leefbaar"**, **"Groen"** en **"Betaalbaar"**. Ook "Toekomst", "Klimaatneutraal" en "Gezond" zijn populair.

1.9 Resultaten Dienstverlening in Dilbeek

Ben je tevreden met de dienstverlening van Dilbeek? *

68% van de deelnemers zijn tevreden met de dienstverlening (score 4 of 5). 8% is niet tevreden (score 1 of 2). In het algemeen zijn er geen significante verschillen tussen wijken of leeftijden.

We vroegen **"Met welke dienst had je het laatst contact?"** en aansluitend **of ze daarbij goed geholpen werden en tevreden waren**.

De overgrote meerderheid had het laatst contact met Burgerzaken.

Over het algemeen is men tevreden (70% expliciet tevreden opmerkingen, 13% neutraal). De ontevredenheid in 17% van de opmerkingen heeft te maken met organisatorische problemen, te lange wachttijden, onvriendelijke of niet klantgerichte behandeling.

De meerderheid (83%) vindt het belangrijk dat Dilbeek aan een betere dienstverlening werkt. Zo vinden 60% van de deelnemers dat het digitale loket moet versterkt worden. Bijna de helft van de deelnemers vindt het nodig dat men duidelijker communiceert waar je voor wat terecht kan.